

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Соціодемографічний аналіз шлюбно-сімейних відносин

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	20__/20__
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачка: Малес Л.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробниця: Малес Л.В. д.соц.н., доцентка, доцентка кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри теорії та історії соціології

_____ Мудаків В.І.

Протокол № 1 від « 30 » 08 2019 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол від « 30 » 08 2019 року № _____

Голова науково-методичної комісії _____ Петренко-Лисак А.О.

1. Мета дисципліни – дисципліна закладає основи сучасного наукового світогляду, ознайомлюючи студентів із найостаннішими досягненнями у соціодемографічному дослідженні шлюбно-сімейних відносин суспільства. Предметом її вивчення є формування і розвиток шлюбно-сімейних відносин суспільства

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти працювати з науковою літературою та періодичними джерелами*
2. *Володіти понятійним апаратом сучасної соціологічної теорії*

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна відноситься до блоку вибіркових дисциплін «Соціологія особистості та гендеру»; вона задає інституційний (шлюб) та соціогруповий (родина) виміри аналізу приватності, гендерних відносин, процесів життєвого циклу особи.

4. Завдання (навчальні цілі):

- опанувати понятійним апаратом, теоріями шлюбно-сімейних відносин.
- ознайомитися з основними процесами життєвого циклу особи, їх характеристиками, динамікою та специфікою в посткомуністичному суспільстві.
- навчитися критично аналізувати соціодемографічну ситуацію, інтерпретувати соціологічні та статистичні дані, використовувати результати застосування якісних методик.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність здійснювати соціо-демографічний аналіз, застосовувати статистичні, соціологічні, антропологічні, дані суміжних дисциплін до дослідження проблем особистості та шлюбно-сімейних відносин (фк40)

5. Результати навчання за дисципліною:

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знати основні види та характеристики шлюбно-сімейних відносин, процесів життєвого циклу їх динаміки та специфіки розвитку в сучасному суспільстві	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	практичні заняття, контрольна робота	15
2.1	Вміти здійснювати соціодемографічний аналіз, застосовувати статистичні, соціологічні, антропологічні, дані суміжних дисциплін до дослідження проблем шлюбно-сімейних відносин	Лекції, практичні заняття, самостійна робота	Практичні завдання (кейси), контрольна робота, розгорнуте есе, пошуково-аналітичне завдання	25
2.2	Вміти виявляти гендерну, соціальну, вікову дискримінацію, інтерсекційність;	Практичні заняття, самостійна робота	практичні завдання (кейси)	25
2.3	Вміти застосовувати теоретичні підходи та методологію гендерного, соціокультурного, критичного аналізу до діагностики та вирішення соціодемографічних проблем українського суспільства	Практичні заняття, самостійна робота	практичні завдання (кейси), пошуково-аналітичне завдання, підсумкове аналітичне завдання	35

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни			
	1.1	2.1	2.2	2.3
Демонструвати навички роботи з демографічними, психологічними, статистичними, порівняльними даними, особистісними документами, тестами (прн46)	+	+	+	+
Застосовувати дискурсивні, асоціативні та проєктивні методи, аналізувати дані за результатами застосування даних методів у соціологічних дослідженнях особистості (прн47)		+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН2.1, РН2.2, РН2.3 – **30/18 балів**
2. Контрольна робота: РН1.1, РН2.1, РН2.2 – **15/ 8 балів**
3. Розгорнуте есе: РН 1.1, РН 2.1, РН 2.3 – **10 балів/6 балів**
4. Пошуково-аналітичне завдання РН1.1, РН2.1, РН2.2, РН2.3 – **20 балів/ 12 балів**
5. Підсумкове аналітичне завдання РН1.1, РН2.1, РН2.2, РН2.3 – **25 балів/ 16 балів**

- підсумкове оцінювання: залік

7.2 Організація оцінювання:

1. Робота на практичних заняттях впродовж семестру з тем 1–6
2. Контрольна робота з тем 1-3
3. Розгорнуте есе за темою 4
4. Пошуково-аналітичне завдання за темою 5
5. Підсумкове аналітичне завдання за темами 4-6

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна робота
1. Теоретичні засади аналізу шлюбно-сімейних відносин				
1.	Історія шлюбно-сімейної проблематики у вітчизняній та зарубіжній соціології	4	6	10
2.	Сім'я як мала соціальна група та інституціоналізація сімейних відносин	4	6	10
3.	Батьківство, материнство і дитинство як соціальний феномен	4	6	10
2. Шлюб як соціальний інститут та сімейна політика				
4.	Становлення та розвиток шлюбно-сімейних відносин в Україні	6	6	10
5.	Демографічна ситуація і сімейна політика в Україні в XX ст.	4	4	10
6.	Сучасний дискурс шлюбно-сімейних відносин	4	6	10
	Всього	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 26 год.

Практичні заняття – 34 год.

Самостійна робота - 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Gender, Politics, and Society in Ukraine. Ed. by O.Hankivsky, A.Salnykova. – Toronto Buffalo London, University of Toronto Press, 2012.
2. Journal of Intimate and Public Spheres. – Kyoto, University Global COE program, 2010.
3. Family and social change in Socialist and Post-Socialist societies: change and continuity in Eastern Europe and East Asia / ed. by Zsombor Rajkai. Brill. Leiden Boston 2014
4. Батьки і діти: соціальне самопочуття дітей в українських сім'ях / Український ін-т соціальних досліджень; Інститут дитинства / Т. Тележенко (ред.), Г. Святненко (авт.-упоряд.). – К.: Логос, 2000.
5. Енгельс Ф. Походження сім'ї, приватної власності і держави // Маркс К., Енгельс Ф. Твори. – Т. 21.
6. Зидер Р. Социальная история семьи в Западной и Центральной Европе (конец XVIII-XX вв.) / Пер. с нем. Л.Овчинцевой. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1997.

Додаткова:

1. Брайсон В. Гендер и политика времени. Феминистская теория и современные дискуссии. – К.: Центр учебной литературы, 2011.
2. Бурейчак Т. Соціологія маскуліності. Навчальний посібник. – Львів: Магнолія, 2011.
3. Гидденс Э. Трансформация интимности. Сексуальность, любовь и эротизм в современных обществах. - Пер.с англ. В.Анурин. – СПб.:Издательский дом «Питер». 2004
4. Журнал ПАЦ «Крона» «Я» Спецвипуск. Сексуальні права та репродуктивна відповідальність. - №1(27). – 2011.
5. Кісь О. Жінка в традиційній українській культурі (друга половина XIX – початок XX століття). – Львів: Інститут народознавства, 2012.
6. Кофман Ж.-К. Самотня жінка і чарівний принц. – К. : Темпора, 2011.
7. Малес Л. Батьківство як соціальний феномен // Соціологія в аудиторії: искусство преподавания Сб. научно-методических материалов. – Х.: Изд. Центр ХНУ им. В.Н.Каразина, 2003. – С. 219-222.

8. Малес Л. Соціокультурний аналіз гендерних стратегій: особливості сприйняття та викладання // Вісник Львівського університету. Вип. 3. – 2009. – С. 14-22.
9. Рудинеско Е. Розладнана сім'я. – К.: Ніка-Центр, 2004.
10. Червінська Т.Г. Трансформація сучасних шлюбно-сімейних відносин: наслідки для індивіда та суспільства // Актуальні проблеми соціології, психології та педагогіки: збірник наукових праць – К.: Фенікс, 2009. – Вип.9. – С.143-148.